

ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБОМ ЗМАГАНЬ З АЕРОБІКИ

Сергієчко Л.

Донецький національний університет

Фізична культура є сферою задоволення необхідних потреб у руховій діяльності студентської молоді.

При університеті створена збірна команда зі спортивної аеробіки, де тренуються всі бажаючі займатися цим видом спорту, що мають спортивні розряди по гімнастиці, акробатиці й іншим видам спорту.

Ритмічна гімнастика та аеробіка успішно вирішують оздоровчі задачі, підвищують працездатність, поліпшують загальне самопочуття, зменшують масу тіла та загалом сприяють формуванню здорового способу життя.

З метою стимулювання спортивно-масової роботи, агітації і пропаганді фізичної культури, у ДонНУ проводяться змагання на першість вузу з аеробіки, що є також формою заліку з навчальної дисципліни з фізичного виховання.

Основна мета цих змагань - залучення студенток у заняття фізичною культурою і спортом, організація активного відпочинку, підвищення їхнього професійного і загального культурного рівня.

Таким чином, змагання з аеробіки допомагають активізувати навчальний процес, „розворушити” навіть тих студенток, які раніше не виявляли особливого інтересу до занять фізичною культурою, а також слугують передумовою розвитку цього виду спорту і масової фізичної культури у студентському середовищі.

МОТИВАЦІЙНІ ЧИННИКИ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Сіренко Р.Р., Павлюк С.Р.

Львівський національний університет імені Івана Франка,

Львівський державний університет фізичної культури

Важливою проблемою життєдіяльності студентської молоді на сучасному етапі розвитку суспільства є збереження та зміцнення здоров'я, підвищення рівня розумової та фізичної працездатності, подолання гіпокінезії, дотримання основ здорового способу життя, а також необхідність занять фізичними вправами після закінчення обов'язкових

занять з фізичного виховання, залишаються у полі зору викладачів профільних кафедр [1,2,3,4].

Вивчення питання зниження рухової активності студентів та рівня їхнього здоров'я впродовж навчання у вищому навчальному закладі стало передумовою визначення мотивації, що спонукає, або заважає їм займатися фізичним самовдосконаленням.

Метою нашого дослідження стало визначення мотиваційних чинників, що впливають на відношення до занять фізичними вправами студентів ВНЗ.

Організація дослідження.

Студенткам Львівського національного університету імені Івана Франка було запропоновано анкету, яка включала 31 запитання, пов'язане з визначенням їхнього стану здоров'я, рухової активності, ставлення до спортивних заходів, інтересу до занять фізичними вправами, стимулів підвищення мотивації до занять, самооцінку власної фізичної кондиції.

В анонімному анкетуванні взяло участь 300 студенток I та II курсу ЛНУ ім. І.Франка (економічного, історичного, філософського, юридичного факультетів та факультету іноземних мов). Кожну групу з факультету складало 60 осіб, репрезентативність вибору визначалась за методикою Паніотто.

Відповіді студенток було порівняно з об'єктивними методиками визначення фізичної та розумової працездатності. Фізична працездатність визначалась за допомогою Гарвардського степ-тесту. Розумова працездатність визначалась за допомогою інформативних нескладних тестів, до яких не відбувається адаптації при їхньому повторному використанні: тест на швидкість перероблення зорової інформації (ШПЗІ) за методикою Зикова Н.Б. (1978), короткотермінова пам'ять (КТП) (слухова, зорова та моторна) за методикою Макаренко Н.В. (1996) [4].

Результати дослідження.

Під час опитування відповіді студенток було типологізовано й класифіковано за принципом відношення кожної відповіді до відповідного чинника.

Одним із мотиваторів підвищення рухової активності нами було виділено оцінку студентками власного стану здоров'я. Дослідження показали, що 76,3 % студенток не дотримуються режиму харчування. 54,5 % - недосипають, сплять менше 8 годин уночі.

Через це, 18,1 % мають хронічне відчуття втоми, 74,1 % втомлюються наприкінці тижня та після важкої роботи. У 53,4 % опитаних переважає емоційно-нервова втома. З результатів опитування стає очевидним, що студенткам важко назвати себе здоровими, оскільки у них переважає відчуття хронічного недовідновлення організму.

За іншу передумову визначення рухової активності ми взяли самостійне виконання студентками фізичних вправ. Дані занять самостійними фізичними вправами наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Самостійне виконання студентками фізичних вправ

Запитання	Відповіді (%)		
	так	ні	інколи
1. Чи виконуєте самостійно фізичні вправи?	26,0	5,5	68,5
	18,1	81,9	-
2. Чи робити Ви ранкову гігієнічну гімнастику?	так	ні	потребую інформації
3. Чи вистачає Вам знань і методичного забезпечення для самостійних занять фізичними вправами?	52,5	11,2	36,6

Тривожним є факт, що 81,9 % студенток нехтують ранковою гімнастикою, як елементом впрацьовування організму і налаштування його на робочий лад.

Заслуговує на підвищену увагу той факт, що респонденти впевнені, що 40 % з них бракує витривалості, 36 % вважають, що їм бракує сили, 31,8 % - гнучкості, 20,5 % - швидкості, 12,3 % - спритності й 1,3 % - координації.

Аналіз тестування з фізичної підготовленості студенток переконливо доводить, що студентки мають завищену думку щодо своїх швидкісних здібностей (середня оцінка за біг 100 м – 2 бали), хоча швидкісним якостям вони відвели четверте за рангом місце.

Визначення особистої рухової активності показало, що 66,5 % студенток вважають свою рухову активність нижчою за 50 %. Це суб'єктивне твердження підкріплюється аналізом режиму роботи студенток: у 76,5 % переважає робота сидячи, 27,4 % - перше місце відводять різним пересуванням.

Загалом у студенток низька рухова активність й за даними пройдених за день кілометрів: до 5 км – у 62,4 %, 5–10 км – у 39,9 %.

69,2 % респондентів вважають свою фізичну працездатність середньою (тобто визначають її як 40–60 % від максимуму), 11,5 % - низькою, 19,3 % - високою. Аналіз результатів Гарвардського степ-тесту показав, що середнє значення ІГСТ студенток становить $44,2 \pm 2,8$ од., що за шкалою оцінок дорівнює низькому рівню фізичної працездатності. Лише у окремих студенток ІГСТ був вищим за 50,0 од., значний відсоток студенток мав дуже низький рівень фізичної працездатності 24,5–27,8 од.

З даного дослідження можна зробити припущення, що у студенток суб'єктивно завищена самооцінка власної фізичної працездатності.

Щодо розумової працездатності, то її дівчата оцінюють вище, ніж фізичну: 15,4 % вважають її середньою (40–60 % від максимуму); 35,4 % - вищою за середню та 49,2 % -

високою. Ці твердження також є завищеними порівняно з об'єктивним тестуванням розумової працездатності. Середні показники швидкості переробки зорової інформації (ШПЗІ) у студенток дорівнюють $3,1 \pm 0,5$ біт/с, лише 12,5 % студенток мають високий рівень ШПЗІ – понад 4,0 біт/с, 25 % студенток мають низький та дуже низький рівень ШПЗІ – 2,0–2,5 біт/с. Короткотермінова пам'ять відповідала середньому рівню і становила $6,7 \pm 0,4$ слова, достовірних розбіжностей між зоровою, слуховою та моторною пам'яттю у студенток не виявлено.

Загалом, відповіді дівчат свідчать про їхнє усвідомлення потреби занять фізичними вправами, 77,9 % визнають за потрібне продовжувати заняття, коли фізичне виховання не буде обов'язковою дисципліною.

У зв'язку з тим, що в останні роки збільшується кількість студенток, які б хотіли на заняттях з фізичного виховання займатися конкретними видами спорту, то це питання й було поставлене перед ними.

Серед дев'яти запропонованих видів рухової активності, студентки перше місце відвели плаванню – 36,4 %, друге – шейпінгу – 28,6 %, третє – аеробіці – 26,2 %, четверте – спортивним іграм – 22,7 %.

Вивчаючи мотивацію студенток до занять, нами було з'ясовано найважливіші чинники, що перешкоджають займатися фізичними вправами: нестача вільного часу (90,7 %), втома в процесі занять (42,4 %), відсутність можливості вибрати заняття за інтересом та відсутність бажання (по 30,7 %).

Для з'ясування, що все ж таки спонукає дівчат виконувати фізичні вправи й відвідувати заняття з фізичного виховання, студенткам було запропоновані варіанти відповідей і можливість обрати 3 варіанти, ранжуючи їх у порядку значущості. Встановлено, що студентки вбачають потребу у фізичних вправах, як засобу зміцнення здоров'я (63,4 %), розвитку фізичних якостей (58,0 %) та можливості формування гарної фігури (53,2 %). Четверте, п'яте та шосте місце посіли чинники, які можна віднести до психічної діяльності: поліпшення настрою (27,0 %), виховання психічних якостей (23,0 %), можливість змінити вид діяльності (18,7 %).

Останні місця студентки відвели потребі здачі заліку з фізичного виховання (10 ранг – 6,9 %) та складанню Державних тестів з фізичної підготовленості (12 ранг – 3,8 %), що свідчить про їхню низьку значущість в усвідомленні потреби займатися фізичним вдосконаленням.

На нашу думку, усвідомлення потреби занять не для отримання оцінки, а задля покращення своєї фізичної кондиції – це позитивна особливість самосвідомості сучасної молоді, що навчається у нашому ВНЗ і це, в свою чергу, є стимулом самостійних занять.

Література:

1. Базильчук В.Б. Вивчення мотивації студенток до занять фізичними вправами // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини: Матер. II наук.-практ. конфер. – Львів, 2003. – С. 13–15.
2. Дрозд О.В. Фізичний стан студентської молоді західного регіону України та його корекція засобами фізичного виховання: автореф. к.п.н. – Луцьк, 1998. – 22с.
3. Завацький В.І. Інститут здоров'я та фізичної культури молоді Волинського державного університету ім. Лесі Українки // Матеріали 2 Всеук. конф. "Концепція підготовки спеціалістів фізичної культури в Україні". – Луцьк: Вежа, 1996. – С. 37–50.
4. Корягін В.М., Череповська О.А. Вдосконалення системи фізичного виховання студентської молоді // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини: Матер. II наук.-практ. конфер. – Львів, 2003. – С. 15-18.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ У СТУДЕНТОК ВІПРАВ ІЗ ОБТЯЖЕННЯМИ

Сліпушко О.О., Костинська О.Л.
Донецький національний університет

В останні кілька років для поліпшення якості навчального процесу, заняття з фізичного виховання проводяться не тільки у навчальний час, але й поза розкладом, що надає студентам можливість систематично займатися улюбленими видами спорту.

Досвід роботи зі студентками I-IV курсів усіх факультетів свідчить, що одне заняття на тиждень створює дефіцит рухової активності та не може задовольнити їхні бажання бути енергійними, стрункими, привабливими, мати гарну поставу і красиву фігуру.

Наші спостереження свідчать, що для студенток з різним рівнем функціональної і фізичної підготовленості особливо ефективні фізичні вправи із використанням обтяжень, при виконанні яких відбувається цілеспрямоване навантаження на визначені групи м'язів, чергуються важкі вправи з більш легкими. При систематичних, щоденних заняттях вони зміцнюють м'язовий корсет, а також дозволяють проводити ефективну корекцію статури.

Спостереження за студентками, які регулярно займаються на навчальних заняттях і відвідують групи навчально-спортивного відділення з атлетичною гімнастикою, показали, що рівень фізичної витривалості, адаптація до фізичного навантаження, відновлення організму після виконаного комплексу вправ вище, ніж у студенток, що виконують комплекси вправ без обтяжень.